

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

1. Quid sit Oratorium? Et an in privatis Oratoriis Missæ celebrandæ non sint nisi de licentia Summi Pontificis? Et explanantur quædam conditiones, quæ communiter in dictis licentiis, & brevibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Requiem celebrare: & si non, an tunc Missa de Domi- nica idem priuilegium habeat? Respondetur; quan- tis ad lucrandas Indulgentias celebrando Missam in Altari priuilegiato pro defunctis, sufficiat dicere Missam de Sancto, de Dominica, de festiua, vel de Requiem, quando Pontifex non determinauit, quam Missa sit celebranda: quo modo intelligenda ueniunt quae scriptis Nouarum lib. 5. consil. de penit. & remis. consil. 37. editio- nis Colon. 1616. quando tamen in Bulla exprimitur Missa de Requiem, vel de Defunctis nisi illa ipsa dica- tur, defuncti non consequuntur Indulgentiam; non de- betu ualoris alterius Missae; sed quia non praestatur opus determinatum, quod est a Pontifice praescriptum, iuxta Emmanuelem Rodriguez 99. regul. tom. 2. q. 97. art. 6. quem sequitur Hieronymus Rodericus re- sol. 7. num. 70. ac proinde si conceditur Altare priuile- giatum sic, ut per octauam Commemorationis om- nium Fidelium Defunctorum Missa de Defunctis dicenda sit, nec Missa de Dominica idem habeat priuile- giatum, nec celebrando illam Missam de Dominica lucrabitur Indulgentiam pro Defunctis. Probabilis est, quod die Dominica intra illam Octauam occur- rente liceat Missam priuatam, seu submissam, dicere de Defunctis: nam hoc uidetur pro illa uice Pontifex concedere eo ipso, quo per illam totam Octauam dicitur priuilegium, & uult ad fructum priuilegij con- sequendum dici tota illa Octaua Missam de defunctis; cum ignorare non possit plerumque intra illam occur- rente diem Dominicam.] Huicque Sylluius, satis quid- em probabiliter.

2. Nec desinat hic apponere id, quod in casu si- mili obtinet Garcias in Summa Theol. mor. tract. 3. dif- ficili. & dub. punct. 1. num. 22. sic asserens: [De lo- cucho relictu una duda, y es, demos caso que en vn Altar priuilegiado se facia anima de Purgatorio los Lunes, diziendo Missa de Requiem: Cae en lunes vn doble preguntalle si se podria dezir Missa de Requiem por la anima de purgatorio? Gauanto part. 1. tit. 5. Diana part. 4. sr. 4. resol. 233. tienen que no se puede de- cir, pruebaño con vna declaracion de los Cardinales de 1. de Abril de 1627. donde con palabras expresas lo mandan, y la refiere Barbosa in Collect. Bullar. verb. Missa Defunct. s. 5. Pero quanto a lo primero, esto, no lo menciona yo, respecto de Anierfarios, y Missas

cantadas de fundacion, secun esta declaracion, que trae el mismo Barbosa in Pampilonent. 1. Septemb. de 1607. que dice assi: Missa Defunctorum non est praetermittenda, si ex legato relicto ordinetur, et celebretur singulis diebus, quae de precepto non seruantur, licet sit Festum duplex, &c. Lo secundo, que aun hablando de las Missas priuadas, tiene su dificultad, porque de mos caso, que vno en su testamento dexasse tres, o quatro mil Missas in Altar priuilegiado con muy buena fundacion, no se pueden dezir sino se valen de los dias dobles! luego si huendo la declaracion de los Cardinales arriba puesta, parece, que podrian, pues no se puede acudir de otra manera a la voluntad del testa- dor y lo declara harto vna de las declaraciones puestas en el num. antecedente, que dice assi: Missa de Requiem tolerari possunt in Festo duplici, quod non est de precepto pro uoluntate testatorum implenda. Donde no se distingue de Missas cantadas, o rezadas. Verdades, que como diremos: en la disc. 70. dub. 4. con la Missa del dia se cumple con qualquier legado; y supuesto no parece ay necesidad de enfachar tanto la rubrica, pero dado que vno lo huiesse, por lo menos no lo hemos de juzgar por pecado graue.] Ita ille. Ne deseras tam en videre resol. 8. huius tractatus. Confirmantur supradicta ex autoritate Francisci de Nigro in addi- tionibus ad Petrum Ruyz par. 1. praesup. 1. q. 17. ubi docet, Missas uotiuas posse dici in festo duplici: quia Rubrica Missalis directiuu est: unde infert, a Religiosis mendicantibus posse dici Missas uotiuas, sicut & Missas de Requiem in quacunque die uetiaimodò non sit Festi Domini Sabbaorh; & sic ait fuisse decisum in Colle- gio Ianuensi Patrum Minimorum, ann. 1634. Et licet Gauantus in Comment. Miss. part. 1. tit. 4. num. 3. lit. O, doceat, Missam uotiuam dici non posse die Do- minico, Nigrus tamen, ubi sup. q. 16. & Trimarchi con- trarium tenet & hoc probat ex Rubrica Missalis tit. 4. n. 3. ubi sic habetur: [Quae tamen Missae, & omnes aliae uotiuae in Missis priuatis dici possunt pro arbitrio Sa- cerdotum, quocunque die officium non est duplex.] Sed in die Dominico officium non est duplex: ergo in die Dominico Missae uotiuae dici possunt, quia ex- ceptio firmat regulam in contrarium. Sed haec omnia aliqui non admittunt. Vide Ioann. Henrici in ques. pra- cticab. sect. 22. quaest. 16.

Quae hic est sup. Ref. 10. & in alia Ref. & §. eius prima an- not. Et sup. con- tento à veris. Confirma- tur, huius textus & §. in tom. 2. tr. 1. lege doct. Ref. 76. & 77. per totas.

TRACTATUS SECVNDVS DE ORATORIIS PRIVATIS.

RESOLVTIO PRIMA. Quod sit Oratorium? Et an in priuatis Oratoriis Missa celebranda non sint nisi de licentia Summi Pontificis? Et explanantur quaedam conditiones, quae communiter in actu licentiae, & Breuibus apponuntur. Ex p. 9. tr. 1. Resol.

ORATORIUM proprie est locus aptus, ad orandum, Angel. in sum. verb. Ecclesia, num. 3. Syluest. & alij Summittit in sum. verb. Oratorium, vt

obseruat Lezan. in sum. tom. 4. eod. verbo, numero 1. Duplex autem est; Publicum, de quo hic non loqui- mur: & Priuatum. Oratoria autem priuata dicuntur illa, quae sunt in priuatis domibus, in angulis earum, in quibus oratur, & non habent campanam, neque ostium patens in uia publica; & ad nutum Fundatoris huius- modi domus ad prophanos usus redire possunt, vt docet Barb. de Iur. Eccl. lib. 2. cap. 8. num. 16. In his autem priuatis Oratoriis Missae celebrandae non sunt, nisi de licentia Summi Pontificis, vt Sacra Congreg. Cardina- lium Conc. Trid. Interpretum respondit Archiepisco- po Bonon. sub die 10. Martij, 1615. rescribens licen- tias celebrandi in priuatis Oratoriis, non nisi à Sede

Sup. h. ma- gis late inf. in Ref. 19. §. Nota tamen & seq.

Apostolica esse concedendas, ibique Sanctitatis suae iussu Archiepiscopis, & vniuersis significandum duxit facultatem huiusmodi licentiam dandi ipsius Conc. Decretis vnicuique ademptam esse solique Beatissimo Romano Pontifici esse reseruatam; quarum litterarum tenorem refert. Ant. Nouar. in *summ. Bull. tit. de Missarum celebratione prohibita in Oratoris priuatis absque Summi Pontificis licentia*. Et hanc licentiam Pontifices quando aliquibus concedunt, apponunt sequentes conditiones, vt patet ex Breuib; & notat Molfesius in *Summa, tom. 1. tract. 3. cap. 17. n. 70*. Vt Oratorium ad hoc decenter extructum, & ornatum existat, ac ab omnibus domesticis actibus liberum ab Ordinario loci etiam visitandum, & approbandum. Item, vt Missa celebrari possit per quemcumque Sacerdotem saecularem, seu de Superiorum suorum licentia, Regularem. Item, vt dicta concessio intelligatur sine tamen Iurium Parochialium prauidicio, ac exceptis diebus Paschatis, Resurrectionis, Pentecostes, & Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi. Item adici solet, ac alij, praeter familiares illius personae, cuius contemplatione dicta licentia impartitur seruitio necessario, ibidem Missae intercessentes diebus Festis de praeepto, ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia, minime liberi censentur. Vnde principales difficultates circa dictas conditiones, & alias, quae aliquando apponuntur, in hoc Tractatu discutiendae erunt: quia materia est satis practicable, maxime si coniungatur cum alio priuilegio. Bullae Cruciat: & postea, aliqua de Oratoris priuatis Regularium, & Episcoporum, adicienda putauimus.

R E S O L. II.

An Episcopi ex sola eorum commoditate possint habere Oratorium priuatum in suo Palatio, vt ibi celebrent, & Missam audiant? Ex parte 9. tractatu 1. Ref. 6.

Sup. hoc inf. in Ref. 6. §. Sed, cursum prop. sua. & inferius in tr. 8. Ref. 102. in princ.

§. 1. **N**egatiue respondet Riccius *part. 4. decis. 78. n. 7.* vbi sic ait: Infertur non posse Episcopos extra casus necessitatis dare licentias celebrandi Missam in priuatis Oratoriis, & consequenter nec ipsosmet Episcopos posse eam celebrare facere in Oratoriis, quae habent in suis Palatiis: solum itaque ex causa protectionis, & valetudinis, licitum est Episcopis, facere Sacrum per se, vel per alium extra Ecclesiam, vel Oratoria publica. In Sacellis vero, vel Oratoriis, quae habent in suis Palatiis, non possunt hodie Missas celebrare, cum esset causa, & sola eorum commoditas non sufficiat, vt declarat Dominorum Cardinalium responsio. Ita ille. Et ante illum Ioannes Valerus in *differentiis vtriusque fori, verb. Missa, dissert. 2. num. 1.* qui testatur sic fuisse seruatum a D. Ioan. Baptista Perez, Episcopo Segobricensi, & Fagundez *praecip. 1. lib. 3. c. 1. n. 19. & 20.* hoc priuilegium concedit Episcopis itinerantibus, & aegrotantibus.

2. Sed his non obstantibus, recte obseruat, me citato, Pellizarius in *Man. regul. tom. 2. tract. 7. cap. 2. sect. 2. num. 159.* quod ex consuetudine hodie Episcopi vtuntur priuilegio *cap. fin.* non solum in casu itinerationis, aut infirmitatis; sed etiam propter solam commoditatem: & ideo possunt in priuato Oratorio sui Palatii celebrare, vel audire Missam, etiam si non sint infirmi, & possint Ecclesiam adire. Et ita hanc sententiam tenet Faustus de *Sacram. Eucharist. lib. 3. q. 171.* qui citat Putaneum, Layman, Suarez, Azorium, & alios. Idem tenet Garcia in *Summa Theol. mor. tract. 3. difficult. 2. dub. 2. punct. 2. num. 19.* Leone de *cons. recollect. 6. num. 854.* & Marchinus de *Sacram. Ordinis, part. 3. cap. 9. num. 11.* sic ait: Simpliciter pro

libito, & commoditate, etiam sine infirmitate, potest Episcopus in proprio Palatio deputare Capellam in qua Missa celebratur, sine alia Pontificis licentia. Ratio est: quia tam Tridentinum, quam Paulus V. solum prohibent Episcopis, ne concedant facultatem sacrificandi in priuata domo Oratorio: sed sub priuata domo non venit Palatium Episcopale. Ita ille. Quod autem sub nomine priuatae domus, vt in illa non possit quis amplius celebrare ex prohibitione Pauli V. non veniat domus, seu Palatium Episcopi, praeter Marchinum vbi docet Eminentissimus Cardinalis Lugo, de *Eucharist. disputat. 2. sect. 2. n. 50.* Portel. in *respons. Regul. tom. 1. part. 3. casu 20.* Rubeus in *aphor. Episcop. ver. Oratorium, num. 3.* & alij penes ipsos.

R E S O L. III.

An Episcopi non solum vnum, sed duo Oratoria in suo Palatio possint habere, vnum ad suam usum, alterum ad usum familiae, & nepotum, &c.

Et an frater Episcopi cum vxore, & reliqua sua familia possint audire Missam de praeepto in aliquo ex Oratoriis in Episcopali Palatio erectis, quo tempore Episcopus illam celebrat, aut audit in alio Oratorio sui Episcopalis Palatii.

Et cursum docetur, quando priuilegium sit odiosum & quando fauorabile; vel quando stricte est restringendum vel ampliandum. Ex p. 9. tractatu 1. Ref. 37.

§. 1. **A**firmatiue respondet Pater Pellizarius in *Man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 1. sect. 1. n. 260.* Tum quia priuilegium *cap. quoniam, de priuilegiis in 6.* loquitur absolute, ac illimitate: vbi autem ius non distinguit, nec nos distinguere debemus. Tum, quia beneficium Principis late debet interpretari, ac fauor semper ampliari debet. Ex quibus infert Pellizarius, posse v. g. fratrem Episcopi cum vxore, & reliqua sua familia audire Missam de praeepto in aliquo ex Oratoriis in Episcopali Palatio erectis, quo tempore Episcopus illam celebrat, aut audit in alio Oratorio sui Episcopalis Palatii.

2. Sed pace viri docti, & amicissimi huius sententiae non possum adherere. Et ideo interrogatus de hoc casu, negatiue respondi, quia in dicto *cap. vir. de priuilegiis in 6.* habetur: *Quoniam Episcopi, eorumque superiores se habent diuersis ex causis a suis Ecclesiis, & dioecibus absentare frequenter nec semper possunt commode ad Ecclesias accedere pro Missa celebranda, vel audienda in ipsis, sine qua eos transire non deest absque causa rationabili vllam diem; praesenti constitutione indulgemus eisdem, vt altare possint habere viaticum, & in eo celebrare, ac facere celebrari vbi- queque absque interdicti transgressione illis permittitur celebrare, vel audire diuina.* Ita Bonifacius VIII. Pontifex. In quibus verbis patet priuilegium esse personale & ad effectum dumtaxat: vt Episcopus celebret, vel Missam audiat; vt obseruat Pasqualig. *decis. 59. n. 1.* Et Eminentissimus Dominus Meus Cardinalis Lugo de *Eucharist. disp. 20. sect. 2. num. 49.* & alij. Ergo dum Episcopus celebrat, vel facit coram se celebrare, iam priuilegium est adimpletum, & habuit effectum, nescio qua ratione ex dicto textu deduci possit, quod sit licitum Episcopis facere celebrare in alio Oratorio pro vxore fratris, vel matre aut aliis; hoc enim est impertinens ad dictum textum, & pro fine quem habuit Pontifex concedendi hoc indultum Episcopis. Quod confirmatur: nam consuetudo est optima legum interpres, ex *leg. 57. §. de legib.* Et ideo recte obseruat Pellizarius, ex multis Hulricus Hunnius in *Encyclop. iuris, part. 1. titul. 3. cap. 7. num. 7.* quod lex interpretatur potius consuetudinem, & obseruantiam subsequentem: quam